

ERDÉLYI GAZDA

MEGJELEN

minden hónap közepén és végén
legalább 1 iven
és az egyleti tagoknak
ingyen
küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 ft. félvre 2 ftal fizet-
hetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és érték küldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ

(Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz)

a lap szellemi részét illető küldemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

(Gamauf Vilmos e. titkárhoz)
czimzendők.

AZ

ERDÉLYI

GAZDASÁGI EGYLET

KÖZLÖNYE.

Hirdetési díjszabályzat.

	1-1]	1-3]	1-6]	1-12]	1-18]	1-24]
	széri hirdetéskor					
	t	krft	krft	krft	krft	kr
¹⁵ / ₁₆ lap	14	36	70	120	160	200
³ / ₁₆ "	7	18	35	60	80	100
¹ / ₁₆ "	3	9	17	30	40	50
¹ / ₁₆ "	1	7	15	20	25	30
¹ / ₁₆ "	90	225	440	750	10	1250

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor
a hirdetés megjelenik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kitenni;
mennyi helyet igényel a beküldő mellékelt hirdetése
számára.

Hirdetéseket elfogadnak Haasenstein és
Vogler urak Pest, Bécs, Prága stb.

Mellékletek 5 o. é. fba számitatnak, a szükséges
példányszámról a kiadóhivatal ad felvilágosítást.

Felügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Kodolányi Antal, Mina
János, Nagy Ferencz, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

Szerény észrevételek a gazdasági póttanfolyamokról*)

Az 1868. évi dec. 8-án szentesített XXXVIII.
t. cikk 11. §-ának egyik pontja meghatározza: hogy
az elemi népiskolákban „gyakorlati utasítások a me-
zei gazdaság és különösen a kertészet körébe eső
ismeretek” is, mint rendes tantárgyak adassanak elő.
És a m. ministerium a törvény megszületése óta majd
közvetlen, majd közvetett intézkedései által törekedett
is oda hatni, hogy a hozott törvény nem csak írott
malaszt legyen, hanem megtestesült igévé váljék.

A gazdászat emelését célzó ama több üdvös
intézményei között, különösen a néptanítók számára
rendezett „gazdasági póttanfolyamok“-at tekintjük meg
közelebbről s nézzük meg azok célját és kiviteli
módját.

Kétség kívül dolog, hogy a gazd. póttanfolya-
mok célja nem lehetett más, mint az: hogy népünk
szükségűségén — mely szomorú anyagi állapotának ter-
mészetes okozata — némileg segítsen, tudniillik az ál-

*) Bátorkodunk jelen cikket a nmlgú. ministerium és a
gazd. tanintézetek t. tanári testületeinek teljes figyelmükbe
ajánlani. A t. szerző pedig fogadja őszinte köszönetünket, mert
a szokásos hálafelelőre kívül eddig tudtunkkal nem ol-
vastunk e tárgyban nyilatkozatot az illetékes hallgatók kö-
zéből.

Szerk.

tal: hogy a gazd. póttanfolyamot hallgató néptanítók
a gazdaság keretébe tartozó ismereteiket tetemesen
bővitve, azokat — tüzhelyeikhez visszatérve — mind
elméletileg, mind gyakorlatilag a földmiveléssel fog-
lalkozó s a gazdaság terén még igen hátra maradt
népünk nagy zömével közölni, az iskoláikat látogató
növendékeik kebelébe pedig átültetni s meghonosítani
törekedjenek, melyek segítségével képesek legyenek a
honuk földjében rejlő drága kincset megismerni és
okszerű kezelés által saját javaikra felhasználni s
igy sorsukon is javítani tudjanak.

Ezeket szem előtt tartva, minden habozás nél-
kül elmondható: hogy a gazd. póttanfolyamok rende-
zésére kiadott pénzmennyiség nem elveszett, hanem
gazdag kamatot jövedelmező tőke; és csak kívánatos
volna, hogy hazánkban is úgy, mint külföldön évről-
évre állandósítsanak.

De tekintve a célt, ha ezen intézmény kiviteli
módját vizsgáljuk, még eddig szerény egyéni nézetem
oda irányul, hogy nem felelnek meg kellően a vára-
kozásnak; és pedig következő okoknál fogva:

1) A tantárgyakat véve, azok ugyan szép szám-
mal vannak képviselve, hanem némelyeknél a tan-
anyag megválasztására nagyon de nagyon kevés gond
fordítottatik.

2) Daczára annak, hogy nagyon érdekes tárgyak
is adatnak elő, a hallgatóság jelentékeny része mégis
közönytlenül viseltetik; mi onnét származik, hogy az

előadók előadási modorukra nem fordítanak elég figyelmet. Pedig tudjuk: hogy az előadásnak csak akkor van valódi sikere, ha az a hallgatóság előtt vonzóvá és érdekessé tétetik.

3) Minden előadónak oda kell törekednie, hogy tárgya a hallgatóság összességét érdekelje, különben célt tévesztett. De kérdelem, midőn a hallgatók ismeretei a képesség mérőjének legkülönbözőbb fokain állanak, lehetséges-e akkor a valódi szellemet eltalálni?

4) A mi a fatenyésztés körüli előadásokat illeti, azok tartalomdúsak lehetnek elméletileg, de nem gyakorlatilag. A gyümölcsfatenyésztéssel foglalkozók nagy fontosságúnak tartják p. o. a nyesést. A gödör ásás, ültetés és egyéb szükségesebb miveleteket még inkább lehet élőszó után vagy könyvből megtanulni, de a nyesést nagyon bajosan, csekély véleményem szerint legjobb azt közvetlen szemlélés útján — karöltve a kísérletekkel — tanulni és csak ezen az uton hiszem igazán elsajátíthatónak. De őszi időben ezt teljesíteni nem lehet és azért az eredmény sem az, mi más időben lenne.

5) Mint minden tanításnál, úgy bizonynyára a gazd. póttanfolyamnál is — kikérdező alakban történő ismétlés előnyére szolgálna a hallgatóságnak; mi egészen elszokott maradni. Végre

6) A mit a kertészet és állatgyógyászatból hallottunk, értékesülhet akkor, ha tanítóink oly helyzetbe jutnak, hol e tárgyakat továbbra is tanulmányozhatják, de jelen viszonyaink közt azt lehet mondani, legnagyobb része füstbe megy.

Jelen igénytelen észrevételeim közreadásánál azon őszinte szándék vezérelt, hogy jövőben ha gazdasági póttanfolyam rendeztetik, — azok, kiknek körébe esik és kik mint jelentékeny tényezők szerepelnek e fontos intézmény létesítésénél, szíveskedjenek fontos pontokra is némi tekintettel lenni, hogy buzgó fáradságuk annál sikerdúsabb legyen!

Egy magyarországi néptanító.

A harmat.

Midőn a nyári s a jelenlegi melegek miatt növényzetünk gőzalakban és vegybontva több vizet kénytelen a nagy légtengerbe elpárologtatni, mint a mennyi a hajszálnyi gyökerek szívó sejtei és a levelek sejtnyílásai által felszíva a növény élete és gyarapodása főfeltételeihez okvetlen szükségeltetik: aggodalommal tekintünk fölfelé, vajjon nem mutatkozik-e a láthatáron vigasztaló felhő, kíváncsian

figyeljük a szél járását és sietünk a légsúlymérőt nézni, hogy e természetadta jelekből következtést vonva, nem reménylhetünk-e esőt, mely lankadt növényzetünknek üde ruganyosságát visszaadja s ha a külső jelekből következtetve reményünk meghiúsíttatik: vigasztalódunk, hogy lesz jó harmat, mely nem engedi száradásnak indulni a gazdának mindenét, vetéseit.

A meleg nyári időszakban több hetekig, gyakran hónapokig alig éri növényzetünket egyéb nedvesség a harmatnái; e természeti tünemény, mely nagyon természetes ok és tényeken alapszik, megérdemli a vele való bővebb foglalkozást.

Nappal a föld felülete és az azon lévő testek, növények és ásványok megmelegednek, és a meleg vagy hőszugárzás folytán a légkör is. E meleg előidézője a nap sugarai. Napnyugtával a hőképződés megszűnván, a föld s az azon lévő testek jó vagy rossz hővezető természetök szerint, a levegőben történő folytonos meleg kisugárzás által gyorsan meghidegednek, a körlég pedig, mint rossz hővezető, kevesebbet veszít melegeiből, mert a szünetnélküli kisugárzás segíti azt megtartani s így a körlég rendszeren melegebb az ásványok és növényeknél.

Az alsóbb légréteg, mely a földfelülettel és növényzettel érintkezik, szintén meghül, de minél hidegebb a lég, annál kevesebb mennyiségű vizgőzt bír fenntartani: tehát a lég meghidegedése és ugyan e légnak egy időben a még hűvösebb növények és ásványokkal érintkezése által a légbeli vizgöz cseppfolyóvá tétetik, azaz harmat alakban lerakódik a hidegebb testekre.

E tüneményről bárki meggyőződést szerezhet magának, pl. téli időben vadászatról haza jöve senkisémet fogja löfegyverét meleg szobába tenni, mert mint mondani szokás:izzad, azaz harmat rakódik rá a szobában; továbbá, ha meleg időben egy száraz pohárba hideg vizet töltünk, annak külső oldala azonnal megnedvesül, vagy is, a körlégbeli vizgöz a pohár hideg oldalával érintkezésbe jöve, gőzalakban lévő viztartalma a meghülés folytán cseppfolyó állapotban a pohár oldalára rakódik, s az addig folytattatik, míg a pohárbeli folyadék s a levegő közötti légmérsék néhány fokkülönbséggel ki nem egyenlítettik.

Szántóföldünk felrétegében is van levegő s így ott is harmat képződés létezik, melynek üdítő hasznát a gyökérzet élvezi.

A levegőben lévő szén-sav és légsav. harmatozáskor a növényre tapad s annak sejtnyílásaiba nyomulhat.

Csillagos csendes éj előmozdítja a harmatozást úgy, ha néhány napi borúlt idő után napnyugot előtt kitisztul. bő harmatra számíthatunk; nagy kiterjedésű réteken, vize-nyős helyek környékén és erdőkben esővel ér fel a lecsapódás, csak hogy utóbbiban legalább néhány órával utóbb történhet a kihülés s így a harmatképződés is.

A harmatképződésre akadályozólag hatnak: az esti és éjjeli szelek, mert a levegő folytonos mozgásban lévén, a hideg légréteg helyébe nem csak meleg nyomul, hanem a vizgözök is tova ragadtatnak: továbbá a föld bő viztartalma miatt a nappali meleg a vizelpárologtatásra fordít-

tatik s így a föld nem melegedhetik meg annyira, hogy éjjel a kellő kisugárzás, azaz kihűlés lehetősítették, végre a felhős ég is lehetetleníti a harmatozást, a felhők ernyő vagy takaró gyanánt szolgálnak s így a földről kisugárzott meleg visszavetetik, miáltal a levegő és föld nem hűlhet ki annyira, hogy vizgőzét leadja.

Dér vagy hóharmat úgy képződik, hogy a föld és növények tulságosan, azaz O-on alul kihűlvén, a lerakódott víz jéggé változik.

Sajnos, hogy éghajlatunk alatt oly gyakran kénytelenítettünk a hóharmattól félni és harmatot kérni.

Ébner Sándor.

Méhész naptár.

VI. június.

A rajzás.

Legtöbb vidéken június lévén a rajzás igazi ideje, azért a rajzásról elmondom a legszükségesebbeket.

Ha a méhtörzs a rajzásra gondol, viaszépítményének több helyein elkezd 3—4, majd 15—20 s több királyi sejteket is építeni, melyeket a királyné mintegy 5 nap alatt, nehogy a királyi bogarak egyszerre repülő késszen legyenek, tojással tele rak. A mint ezen bölcsők közül egyik vagy másik bébóltoztatik és a rovarok bogárbábbá s később valóságos királyi bogárrá átváltozni kezd, az öreg királyné vetélytársat sejtven, félénkké s nyugtalaná lesz, mert a természet a királynékat egymás elleni halálos gyűlöléssel ruhazza fel és két királyné csak rendkívüli kivételes esetben türi el az együttlétet, rendszeren előbb nem nyugosznak, míg egyike meg nem öletik, vagy ki nem kergettetik.

A királyné igyekszik a királyi bölcsőket elrontani s ha a dolgozó méhek ezt nem engedik, úgy 6—7 nappal a fiatal királyné bölcsőből kikelte előtt a nép nagyobb részével elhagyja a lakot s rajzik.

Ha a méhek az első raj elmente után nem akarnak többet rajzani, a mint egy ifju királyné elhagyja a bölcsőjét: a többi királyi bölcsőket vagy maguk, vagy az ifju királyné által engedik megsemmisíteni.

Ha azonban a méhek még egy másod, sőt harmad rajt is akarnak cseszteni, akkor érintetlenül hagyják a királyi sejteket és az első királyné, mely bölcsőjéből kikél, elkezd tütni, vagyis „tü“ „tü“ hangokat ad; ha a többi sejtekben más királyné is a kiröpülésre érettekké válnak, szinte sejteikben megszólalnak, azonban hangjuk a sejtek falai által korlátoziatván, nem mint „tü“ „tü“, hanem mint „qua“ „qua“ hangzik, e megszólamlásra a kaptárba, „tü“ „tü“ hangokat mintegy feleletül hallanak, ovakodnak bölcsőiket elhagyni, mert különben a királyné közt az élet-halálra való harez kezdetét venné.

Ilyenkor kezdődik azután a törzsben a majdnem folytonos hangverseny, melyet esendes esteken a kaptártól már 3—4 lépésnyi távolban is hallani lehet. minthogy a kap-

tárban szabadon lévő királyné mint tébolyodott éjjel nappal „tütni“ szaladgál és a sejtekben lévő királynék mind-egyre „qua“-kognak.

Ezen hangverseny néha több napokig tart s mentől kifejtettebbé válnak a bölcsőkben lévő királynék, annál erősebb hangokat hallatnak mindaddig, míg egy szép napon a szabadon lévő királyné a törzs egy részével kirajzik. Ekkor a „tütni“-lés egy időre megszűnik, miután a kaptárban nincsen szabadon lévő királyné, de a „qua“-kogas tovább tart és ha erre kevés ideig nem hallatszik „tütni“-lés, a bölcsőkben lévő királynék igyekeznek onnét kibujni.

És a kinek legelőször sikerül a kibujás, rögtön elkezd „tütni“, és a többi, még ki nem bujt királynék a szabadonlévőben ismét vetélytársat érezvén, sejteikben maradnak és a hangverseny a régi mód szerint folytatattatik, és mindaddig tart, míg a méhek a rajzás szándékával fel nem hagynak.

Ha azonban a rajzással fel hagynak, akkor a dolgozó méhek a sejteikben lévő királynékat onnét kihúzván, vagy leszúrják vagy a kasból kiüzik. A szabadon lévő királyné nem hallván a lakban több „qua“-kogást és e szerint egyedül érezve magát, a „tütni“-lést bészünteti, lakadalmi kerpelest tartván. A törzs a termékeny ölés sikere után ismét rendben van.

Ez a rajzásnak rendes szabályszerű menete. Ettől vannak több eltérések, melyek hosszasan béirva a méhészt könyvekben olvasható.

Én májusi cikkemben azt irám, hogy kezdő méhészt májusban szalma vagy vesszőkasait ne dobolja ki, ezt azért tanácslám, mert rendszeren a kasok májusban 15—20 ezer bogarat számláló múrajt nem képesek adni és gyenge, bár igen korán készített raj, egészen üres kaptárba helyezve, keveset eredményezhet, a kezdőnek pedig ritkán van módjában, hogy rajtok segíthessen. Azért tanácsosabb, kevés ideig, míg erősen megnépesednek, békét hagyni a kidobolásnak.

Némelyek a kezdőknek ezen tanácsot adják: hogy hagyják el a kidobolást és a múraj más módoni készítését s várják bé, míg természetesen rajzanak. Rosszabb tanácsot alig lehet adni, mert ez csak azon esetben lenne jó, ha méheink annyiszor és akkor, a mikor ohajtanánk, rajoznának.

De igen sokszor tele vannak a kasok, fiasitással, mézzel s virágpórral, úgy hogy a méhek többet lakjokban semmit sem gyűjthetnek, sőt a hely szűke s nagy népességök miatt benne nem is férnek. Rajzás helyett — miként ohajtanánk — 2—3 héti kasokon kívül dologtalanul összecsomósodva hevernek, a legjobb hordási idényt elhanyagolják, felügyeleti békétürésünket kifárasztják, végre későn rajzanak vagy épen nem is rajzanak, miáltal sok mézveszteséget okoznak. Ha mézveszteségünket meg akarjuk előzni és méheinknek építésök tova folytatására helyet csinálunk, úgy némely évben soká várhatunk a rajra. A méhek a hordásra adják magokat, helyök lévén, a rajzás ösztönét nem érezve keveset vagy épen mit sem rajzanak, a kezdőnek pedig szaporodásra van szüksége, mert ha bizo-

nyos méz és viasznyereményt akarunk, úgy törzsökkel megkivántató számmal kell birnunk. Azért a kezdők késelelem nélkül fogjanak hozzá, a mint kasaik állapota engedí, a műrajok készítéséhez.

A szalma vagy vessző kasok kidobolása.

Ha napfelkelte előtt látja a méhészt, hogy egy ököl nagyságu csomócska méh a kas röplyukán kívül tanyáz, minden további gondolkozás nélkül fogjon hozzá a kidoboláshoz.

A kezdő legyen vigyázó, nehogy a fa és repczevirágzaskor kasai szájánál délután és estéknént összezsomósodó méhei által félrevezettessék, mert ekkor a meleg s még inkább a tul erős gazdag hordás fáradalmi okozzák, hogy a méhek lakjokba bé nem huzódnak, ilyenkor mintegy mámorban lévén, elfáradtan üde lég élvezése végett, egy ideig lakukon kívül maradnak, miként az ember, ha forró napokon dologtól fáradtan hazatér, este magát háza előtt kipihen. Csakis a hűvös éj béálltával, miként mi, úgy a méhek is lakuk belsejébe húzódnak. Ha azonban a méhek még a hűvös reggelen is kasukon kívül tanyáznak, ez csalhatatlan jele annak: hogy a kas minden lakóját nem képes többé befogadni. Ekkor tudja a kezdő méhészt, mikor kell a kidobolást megtenni; hogy miként tegye, alább olvashatja.

A kidobolásra legcélszerűbb időszak a röplülés megszűntével az este.

A kidobolás mütéte a következő:

A méhes közelébe teszünk egy törpe asztalkát, melynek közepén olyan lyuk van vágva, hogy a kas felfordítva közepéig beleférjen, mellé a földre tesszük az üres kast, melybe a rajt ideiglenesen tenni akarjuk, egy hosszabb törölő ruhát, jó erős spárgát ennek megkötéséhez és két doboló sulyos pálczácskát.

Ekkor a kidobolandó kas röplyukába füstöt fujunk, hogy a méhek huzódnak bé és csenedesedjenek le. Lassan felemeljük helyéről a kast, a kas közepébe füstöt fuvunk, hogy a méhek fel ne zúduljanak, mert ha megvadulnak Isten legyen irgalmas a méhésznek. Ekkor elvisszük a kast és szájával felfordítva az elkészített asztal lyukába helyezzük és a kas közepébe erős füstöt eresztünk, hogy a méhek az oldalfalain annál könnyebben huzódnak fel, ekkor az üres kast a kidobolandóra helyeztetjük, a kendővel körül békötjük azon helyet, hol a két kas egymást éri, hogy arra a méhek ki ne repülhessenek, az üres méhkast úgy elkészítjük méhfüvel kidörgölve, mint a rajbéfogásra szokás; a füstölésre használjon a méhészt ahoz való fuvóban száraz trágyát, rongyot, vagy korhadat fát; de ne dohányt, melynek füstje a méheket igen elkábítja, miáltal a gyors felvonulásban gátoltatnának. Végre elkezdjük a kidobolandó kast a pálczácskákkal alól mintegy 4 perczig veregetni, ezután 3 perczet pihenünk s ismét hozzáfogunk a kidoboláshoz mindég alól kezdve felfelé menve, de soha alulról lefelé, nehogy a felmenő méheket megzavarjuk. Így 4 perczig dobolva 3 percz szüneteléssel lassan haladunk mindaddig, míg azon pontra nem érünk, hol a két kas szájával egymásra van téve, ekkor 3 perczig szünetelünk az anyakason hagyván a felső kast, 3 percz mulva leemeljük a felső kast s megtekintjük van-e benne elegendő méhmenyiség egy erős raj

alkotására s ha van, kész a műraj és leemelvén az anyakast, helyére tesszük. S ha egy ideig ott állva a méhek csendesesen a kasba felhuzódnak, bizonyos hogy a királyné ott van.

Különösen figyelembe ajánlom még a következőket:

1. A doboló fácskák 14" hoszuak és kemény fából legyenek, hogy a kopogást nagy erővel ne kellessék tenni, ne hogy erős rázkodást okozzunk. Nagy hőségben az erős kopogás miatt a lépek könnyen leszakadnak.

2. A teli kas fölemelésénél vigyázzunk, hogy a lépek élre forditassanak, ne hogy a benne levő melegségtől gyengén állván, oldalairól leváljanak, kivált a dobolás után, midőn helyére vizateszük, mert igen felmelegedve még a füstöléssel is, a dobolással meg rázkodva ha a lépet élére nem fordítjuk igen könnyen leszakad.

3. A dobolás alatt okvetlen szükséges, hogy az üres kas a kidobolandóra erősen reá nyomva tartassék, ne hogy üressége miatt könnyű levén, erősen rázkodjon, miáltal a felmenő királyné s méhek meg rettenve vissza vonuljanak. A kezdő méhésznek még a következőket tanácslom.

Ha a királynének a műrajban létéről semmi kétsége, úgy tegye a jövődő helyére. Ha azonban sok méhe jön ki a kasból és mászkálni kezd, tegye vissza az anyakast a helyére, és a műrajból engedje méhesén kívül a méheket az anyakasra visza repülni, vigasztalván magát azzal: hogy bár eredménytelenül működött, de semmi kárt sem okozott. Hogy a kezdő az nap még egyszer ismételje a ki dobolást, nem tanácslom, hanem pár nap mulva minden vesztély nélkül ismételheti.

Előre felteszem, hogy kezdő ezen kidobolt műrajt mozgó építményü magtárba teszi. Ne sajnálja a fáradságot s ezen műrajt állítsa fel 1/2 órányi távolságra az anyakastól; lehet ugyan azon helyen is hagyni, de jöhetnek közbe olyan körülmények, melyekben kezdő méhészt magát kellően tájékozni nem tudván, a bajon segíteni nem tud.

A kasban lévő műrajt mozgó építményü kaptárba én következőleg teszem bé.

A kaptár röplyukát bedugom, puha papirral 8—10 a raj nagyságához képest kezdettel ellátott léptartó rámat akasztok a fiasítási telepbe, ha módjában van a kezdőnek, egy üres és egy mézzel teljes lépet is tegyenbé. Felrakom a fedő deszkákat reá. Ekkor egy vastag papirra mellé teszem a kosárban levő műrajt s felemelvén, lassan reá ütöm s hirtelen a kosarat félre tévén, a papirra hullott méheket az elkészített kaptárba rázom és tollal seprem bé s így a műraj bogarait mintegy háromszori ütéssel kiviszem a kasból. Ekkor a kaptár ajtaját bezárom, a röplyukról a papirt elveszem s a kaptárt állandó helyére teszem.

Majusi cikkemben leírom egy nevét a műraj készítésének és ha mézteljes lépekkel nem rendelkezőnk, de csak ez esetben minden előttem ismert műraj készítésnél ezen törzs két felé osztása a legjobb, melyet a legtekintélyesebb német méhészek is elsőnek elösmertek.

Ha azonban tekintélyes számú törzsszel rendelkezünk és ha még üres lépeink is vannak, akkor csináljuk úgy a műrajt, hogy ké törzsből készítsünk egy harmadikat.

Vegyük ki az egyik törzsből csak a királynét, a másik törzsnak hagyjuk meg királynéját fele építményével, az első törzstől elvett királynét zárjuk kalitkába és a második törzs minden méheit az alakítandó új kaptárba seperjük, mintán a léptartókat, melyeket a második törzstől elvettünk, a kaptárba akasztjuk és a kalitkába zárt királynét a lépre erősítjük. Feltéve, hogy a második kaptár 10 egész lépből állott, a tőle elvett 5 léptartó helyett, 5 üresset kell adni, hogy a fiasítási telep ismét tele legyen, mert a leggazdagabb mézhordás ideje alatt az erős törzsek a fiasítási telepbe csak is herelépet építenek, mely a fiasítási telepbe nem való, úgy is bár mit tegyünk, egy kevés here mindég van a törzsbén. A második kaptár igaz meg gyengül, mert annak a királyné az öreg bogarakkal és csak fele építménye marad, de azért még is 5—6 nap múlva ha tele nem rakjuk üres léppel, ez is hozzá fog a herelép építéséhez. Mire helyesen jegyzé meg Dzierzen könyvének egyik lapján, mintsem méheink herelépet építsenek, előnyösebb őket heverni hagyni.

Az első kaptár, melynek elvettük királynéját, a 14—15-ik napra mindég önként ad egy erős rajt és így még is két törzsből négyet csináltunk.

Ezen két leírt műraj készítésén kívül van még több is, de azok csak oly méhészek részére előnyösek, kik szaporítások netovábbját már elélték, vagyis a kik már annyi tiszta anyaléppel rendelkeznek, menyire a béteelő összes kaptáraihoz szüksége van.

Igen előnyös, ha azon kaptárnak, melynek királynéját elvettük, egy béboltóztott királyi bölcsőt—anyaházat adhatunk. Mert így sokkal hamarabb jutván fiatal királynéhoz, törzse előbb megerősödik. Azon kérdésre: hogy jussunk anyaházakhoz? könnyű a felelet. Igen egyszerűen azáltal:

hogy ha mielőtt több műrajt akarunk készíteni, 7—8 nappal előbb egy erős törzset a majusi cikkekben elmondott mód szerint ketté osztok s az anyátlan kaptárnak engedek több anyaházépitést, később annyi műrajt segíthetünk bízott anyatárral, a hány lépen épített anyaházat találunk, csak egygyel kevesebbet, melyet a megosztot törzsnak meg hagyunk. Ha pedig az anyaházak egy két lépen vannak csoportosultan építve, miként ez gyakori eset, úgy a lépekről levágjuk s az anyátlan törzsek lépeire ragasztjuk, figyelemzván arra, hogy $\frac{1}{2}$ hüvelyknyi szélességnél több lépet vágjunk, hogy sérülés nélkül tehesük a felragasztást, a lépről a méheket kaptárokba csendesesen vissza kell seperni és igen vigyázva kell bánni a királyi bölcső kivágásával, nehogy az anyaház rázkodást szenvedjen, mert a benne levő királyi bogárbáb sokkal gyengébben van benne, mint a here vagy dolgozó méh rovára és a lép ide s tova forgatásával a bogárbáb a sejtben ide oda esvén, szárnyaiban, melyek későn fejlődnek ki és sokszor puhán maradnak, könnyen sérülést szenvedhet. Az anyaház kivágásán rendszeren egy hosszú tollkést használok és legörömestebb háromszegletesen vágom ki, egy hüvely nagyobb lépet vágván az anyasejthez.

Az anyátlanává vált kaptárnak rögtön védtelenül bétenni egy anyaházat nem tanácslom, mert első felindulásokban a méhek által gyakran megsemmisítettik. Azért én a méhészetnél ösmert finom drótból pipaalku készítésű védházzal erősen befedem s csak 48 óra múlva veszem le róla.

Folytatja az öreg

Marosmenti Méhész.

T Á R S A L G Ó.

Az erdélyi gazdasági egylet közgyűlése.

1872. évi ápril 27-én.

(Folytatás és vége.)

5. A pénztár vizsgálatával megbízott bizottság a következő jelentést terjeszti be:

1. A tiszteletteljesen alólirt bizottság midőn folyó ápril hó 8-án a pénztár és pénztári számadások megvizsgálásában a tks. igazgató választmánytól nyert utasítás értelmében pontosan és híven eljárni törekedett, mindenek előtt első helyen legkedvesebb kötelességének tartja azon örvendetes tapasztalatát a t. közgyűlés szives tudomására hozni, hogy egyletünk pénzbéli számadásait a legnagyobb rendben, a leggondosabb pontossággal, egy szóval, oly mintaszerűen vezetve találta, miszerint ennek nyomán egyleti pénztárnok T. Dr. Hintz György úr fáradhatlan buzgóságát a t. közgyűlés méltányló elismerésébe a legmelegebben ajánlja.

2. Áttérve működésünk egyes részleteire, örömmel jelentjük, hogy a pénztári napló, a részvény—és alapító könyv, valamint a fő könyv egyes tételeit szigorúan és híven vizsgálva, azokat a megkivántató okmányok által támogatva, a kivont főösszegeket az egyes tételekkel teljesen megegyezőnek találtuk. Ügyszintén arról is biztos meggyőződést szereztünk, hogy az egyleti urbéri papírok,

kölcsön alapítványi s részvénykötvények a kimutatott összegeknek megfelelően természetben megvannak s minden veszély ellen lehetőleg védett helyen és külön őriztetnek.

3. A gondosan és világosan összeállított 1871-ik évi zárszámadást ajánljuk a t. közgyűlés szives figyelmébe.

4. Az 1871-ik évi vagyonskimutatást rovatonként tekintve; a., az alaptőke rovata több alapítványi kötvény teljes befizetése után 2310 frtnyi gyarapodást mutat fel;

b.) a rendes kamat és részvényjövedelem rovata 1871-re 3424 frt 07 krnyi rendes bevételt mutat fel;

c.) a köztelek rovata tetemes deficitet mutat fel, a mennyiben 3354 frt 32 krnyi kiadással csak 1243 frt 10 krnyi bevétel állítható szemben, tehát pótlásul rendszeresített bevételeinknek két harmadát veszi igénybe, az az, minden fenmaradó jövedelmünket elnyeli. Miután e szomorú tényállás és egyéb indokok nyomán a köztelek további kezelésére néve igazgató választmányunk külön indítványt fog pártolólag a t. közgyűlés elé terjeszteni, részünkről elégségesnek tartottuk a sajnos tényt constatálni.

d.) A gépszervező szakosztály rovatára nézve batorkodunk az 1872 ápril 15-iki közgyűléshez beterjesztett pénztárvizsgáló bizottság véleményének idetartozó pontját szóról—szóra idézni s annak mielőbbi foganatosítására a t. közgyűlés határozatát kérn:

„Nem lévén kilátás arra, hogy a feloszlott gépszerző szak igérvényeit belehetne szedni, bizottság nézete szerint a gépszerző szak 1000 frt. összege a főalapba volna annyival inkább olvasztandó, mennyiben a gépszerző szak alakulása alkalmával körülírt szabályzatban világosan kifejeztetett volt, hogy a szak feloslása esetében a fenmaradó vagyon az egylet rendelkezése alá fog bocsáttatni.“

e.) és f.) az úgynevezett aranyalap és gazd. versenydíjalapra nézve örvendetes tudomásul vette a bizottság, hogy azoknak tőkésítése nyomán a lefolyt évben kamat címén összesen 20 frt 99-kr folyt be az egyleti pénztárba, mely összeg a tőkéhez csatoltatott.

4. Az egylet vagyonmérlegét ez idén először mutatja be buzgó pénztárnokunk és ezáltal egyleti vagyonállásunk hű, de a tetemes hátralékot illetőleg szomorú képét tünteti elénk.

A tiszteletteljesen alulírt bizottság kötelességének tartja a vagyonmérleg egyes tételeit következő megjegyzésekkel, illetőleg indítványokkal kísélni u. m.

A passiváknál ad 1. a nemzeti színház 500 frt. tőke és 150 frt kamatkövetelését illetőleg, azon tiszteletteljes indítványt vagyunk bátrak tenni, miszerint pénztárnok úr utasítsa azon adósság mielőbbi törlesztésére, mely fizetés annál inkább is teljesíthető, miután a pénztár jelenleg megfelelő készpénz-készlettel bír, mely a per útján begyűlő hátralékokból csakhamar pótolva leend.

Ugyanott ad 2. az „Erdélyi gazda“ pénztárából kölcsön vett 300 frtnyi összeget illetőleg, jelenthetjük, hogy az a folyó 1872-ik év elején a lappénztárba visszafizettetett.

Ugyanott ad 3. az activ vagyoként átvitt 76,307 frt 03 krnyi összeg tudomásul szolgál.

Az activáknál ad 1. a zárszámla szerint átvitel per 60,947 frt. 16 kr. tudomásul szolgál.

Ugyanott ad 2. az alapítványi kamatok, részvénydíjak és kölcsön tőkék utáni, összesen 13,709 frt 87 krnyi fölszaporodott hátralékot bizottság sajnós tudomásul veszi, s azon tiszteletteljes indítványt teszi, miszerint a t. közgyűlés sziveskedjék határozatilag kimondani, hogy a bevehetlen és kétes követelések végleges kihagyásával a fenmaradó összegek erélyes behajtására igazgató választmányát felhatalmazza, utasítja.

Ugyanott ad 3. az erdélyi kölcsönös tüzkármentesítő társulat letéti pénztárától, mint letéti követelményért fennálló 2100 frnyi összegre nézve bizottság a t. közgyűlés utasítását kéri, mi módon történjék e tétel további kezelése.

Ugyanott ad 4. bizottság örömmel jelentheti, hogy néhai b. e. Újfalvi Sándor úr hagyatéka f. évi. február hóban a pénztárba befizettetett.

5. Végre pedig azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk a t. közgyűléshez, sziveskedjék egyleti pénztárnok Tks. Dr. Hintz György urat a fennhagyandók fennhagyásával az 1871-iki számadás terhe alól feloldani.

Mely tiszteletteljes jelentés-tételünk után maradunk a t. közgyűlésnek

alázatos szolgálai:

Villási Pál s. k. Nagy Ferencz s. k. Gamauf Vilmos s. k.
Kolozsvárt 1872 ápril 10-én

a pénztárvizsgáló bizottság tüzetes jelentése folytán a közgyűlés következő határozatokat hozza:

1-ör egyleti pénztárnok tks. Dr. Hintz György úr fíradha-

atlan buzgóságáért meleg köszönetet szavaz, és ezen méltányoló elismerését jegyzőkönyvileg is megörökíteni rendeli.

2-ör A gépszerző szakosztály 1000 frnyi tőkét az alaptőkébe beolvasztani határozza, a szükséges intézkedések eszközését választmányára bízva.

3-ör A menzei színház 500 frnyi tőke és 150 frtnyi kamatkövetelését illetőleg, az összesen 650 frtra rugó tartozás kifizetésére választmányt felhatalmazza, utasítja.

4-er Az összes hátralékoknak tetemes összegét sajnós tudomásul véve, közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a bevehetlen és kétes követelmények végleges kihagyásával a fenmaradó összegek behajtására az igazgató választmányt erélyes lépésekre hatalmazza föl. A kölcsöntőkék utáni hátraléokra nézve közgyűlés elhatározza, hogy a rendetlenül fizető adósok kezében levő tőkék mielőbb mondassanak fel.

5-ör Az erdélyi kölcsönös tüzkármentesítő társulattól követelendő 2100 frtnyi letéti követelményre nézve, említett társulattal legközelebb célba vett liquidatiojával szemben közgyűlés az egylet érdekeinek lehető megóvását a választmányra bízva.

6-ör Az egylet urbéri papirjainak folytonos nyilvántartása úgyszinte nem várt elveszés vagy elorzás esetére nézve ezen papiroknak szám és érték szerinti kimutatása három példányban elkészítve és hitelesítve külön — külön az egyleti elnökségnél, valamint a titkári és ügyvédi hivatalnál őriztessék.

7-er Végre a pénztárvizsgáló bizottmány indítványa folytán közgyűlés a fennhagyandók fennhagyásával Dr. Hintz György egyleti pénztárnokot az 1871-ik évi számadás terhe alól ezennel fölmenti.

6. Az erdélyi gazd. egylet 1872-ik évi költségvetése a következőképpen terjesztetik be:

Remélt bevétel:

1.) Urbéri papirok utáni kamat —	969 frt 20 kr.
2.) Kölcsönre adott tőke után kamat — — — — —	685 „ 80 „
3.) Alapítványok után kamat —	1000 „ — „
4.) Részvénydíjakkból — —	700 „ — „
5.) Köztelek jövedelme — —	1000 „ — „
6.) 50 drb arany a pályázatok díjazására felajánlva — —	270 „ — „
	<hr/>
	4625 fr 00 kr.

Kiadási előirányzat:

1.) Titkár-, irnok-, szolgál-, iroda-, és íróeszközökre — —	1200 fr. — kr.
2.) Kerti személyzet fizetése és százalék — — —	1000 „ — „
3.) Köztelki munkákra —	1200 „ — „
4.) Szőlős kert átalánya —	120 „ — „
5.) Nyomda-, könyv-, hirlapok-, és könyvkötésre — —	250 „ — „
6.) Adó és biztosítás — —	50 „ — „
7.) A vándorgyűlési jegyzőkönyvek kinyomatása — — —	200 „ — „
8.) Két pályázat után 60 db arany —	324 „ — „
9.) Postai s egyéb apró költségekre — — — —	40 „ — „
10.) Előre nem látottakra —	241 „ — „
	<hr/>
	4625 fr 00 kr

közgyűlés a betervezett költségvetést tudomásul veszi és helyben hagyja.

7. Az igazgató választmány a következő indítványt terjeszti be:

Tekintve egyrészt azon nagy kincset, melyet egyletünk a köztelek és szőlő anyafáiban, oltóványáiban és szőlőtökéiben bir s mely hazánk hasznára s javára továbbra is megőrzendő s gyarapítandó, tekintve azonban másrészt azon tetemes deficitet, melyet a kert és szőlő házi kezelése évről-évre növekedő mérvben okoz és mely összes bevételeinket teljesen absorbeálja,

tekintve továbbá, hogy a deficit gyökeres kiirtása csak ingyen vagy olcsó munkaerő beállítása által fog lehetővé válni,

tekintve végre, hogy mily nagy és égető szüksége van hazánknek elméletileg és gyakorlatilag egyaránt képzett kertész és vinczellérekre:

Mindezeknél fogva igazgató választmányunk indítványozza, hogy a kert és szőlő a Nmlgú. Földművelési Ministerium haszonvétele alá bocsáttassék, ha viszont a magas kormány magát kötelezi, hogy egy kertész-és vinczellérképezdét legkésőbb két év alatt felállít. Az egylet e följánlása mellett a kertész eddigi fizetésével, az az évenként 400 frt.nyi pénzzel is fog járulni a költségekhez, melőzhetlen feltételekűl tűzvév azonban ki:

hogy a meglevő becses készlet hiven megőriztessék, gyarapíttassék;

hogy minden eladás az egyleti köztelek és szőlő czége alatt történjék;

hogy az egylet kertészeti szakosztályának később meghatározandó módózatok szerint a kert és szőlő kezelésére befolyás engedtessék;

hogy Dugaszi Béla, a köztelek hosszas éveken át hű ápolója, megfelelő fizetéssel az állami szolgálatba átvétessék:—

—közgyűlés enagy horderejű indítványt mindenekelőtt behatóan tárgyalva, azon megállapodásra jutott, hogy a czélba vett haszonvételi átengedést egyelőre elhalasztja és a választmányt utasítja hogy a bevételek és kiadások között azáltal iparkodjék kedvezőbb arányt létre hozni, hogy a belkezelés felett szigorúan örködvé, egyzsersmind az aránytalanul olesó árakat is fölemelje,

8. Az igazgató választmány a következő indítványt terjeszti be: Miután a gazdasági vándorgyűlések czélba vett állandósítása egy alapszabályzat megállapítását okvetlenül szükségessé teszi,

igazgató választmány a t. közgyűlésnek vándorgyűlési alapszabálytervezetét alapos megvitatás végett benyújtja:—

— közgyűlés tüzetes tárgyalás után a következő szövegezést fogadja el:

Vándorgyűlési alapszabálytervezet.

1.) A vándorgyűlésnek czélja a mezei gazdaságot úgy általános, mint egyes részekben fejleszteni s tökéletesíteni. E czél elérésére személyes ismeretségek kötése s mivelése, fontos napi kérdések megvitatásából eredő eszmecsere, valamint egyes jószágok és szőlőtelepek tüzetes megvizsgálása s leírása fog szolgálni.

2.) Minden gyakorlati gazda s egyáltalában a mezei gazdaság minden barátja az intéző bizottmánynál (lásd a 10-ik pontot) magát beiratván, a vándorgyűlés tagja lehet.

3.) A beirt tagok a gyűlések vitatkozásaiban részt vesznek, előadásokat tarthatnak, indítványozási s szavazati joggal birnak.

4.) A vándorgyűlés rendszeren évenként ismétlődik, az ülés nyilvános.

5.) A vándorgyűlés tartama 3—4 napra terjed.

6.) A vándorgyűlés egyetemes és szakosztályi ülésekben folytatja tárgyalásait, a kivitel módozatát esetről esetre a megnyitó egyetemes gyűlés szabja meg.

7.) Előadást akár szabadon, akár felolvasva lehet tartani.

8.) A vándorgyűléssel tárlat lehet összekötvé.

9.) A vándorgyűlés helye évről évre változik, a jövő évi gyűlhelyet mindig a megelőző vándorgyűlés hozza javaslatba s annak végleges meghatározását az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányára bizza.

10.) A vándorgyűlés elnökségét és titkárságát az erdélyi gazd. egylet illető tisztviselői töltik be. Az erdélyi gazd. egylet igazgató választmánya gondoskodik arról, hogy a meghatározott gyűlhely és vidékének gazdáiból helyi vagy „intéző bizottság“ alakuljon, mely alelnököt, jegyzőt választ és a helyi ügyekre nézve intézkedik. A választott alelnök az egyleti elnökök meg nem jelenhetése esetében a vándorgyűlés elnökűl tekintendő.

11.) A gyűlés czime „Erdélyi gazdák vándorgyűlése“, a hivatalos okmányokat a gyűlés nevében az elnök és titkár írja alá.

12.) A vándorgyűlés és tárlat hol és mikénti tartása legalább három hóval előbb hirlapilag közzé teendő.

13.) A tárgyalandó és hosszabb előkészületet kívánó tudományos kérdések a vándorgyűlés, testületek és egyesek által 8 héttel a gyűlés megtartása előtt az erd. gazd. egylet igazg. választmányához küldendők be,

14.) A megvizsgálandó jószágokat és szőlőtelepeket az intéző bizottság jeleli ki. Ezt illeti esetleg a tárlat rendezése is.

15.) A vándorgyűlés titkára a gyűlési s tárlati, valamint a jószágvizsgálási s bírálati jegyzőkönyvek felhasználásával kimerítő jelentést készít és azt évkönyv alakjában vagy czim allatt sajtó útján közzé teszi.

16.) A felmerülő költségek fedezésére minden tag két forint osztrák értéket fizet. Ezen díjért a netán rendezett tárlat egész tartamára szóló szabad jegyet kap és a vándorgyűlési évkönyv egy példánya néki díjtalanul megküldetik. A vándorgyűlés jövedelmeiről és költségeiről az intéző bizottság számol be.

17.) A vándor gyűlés minden ügyében szavazattöbbséggel dönt.

18.) A vándorgyűlés határozatai teljesezésbevétele végett az erdélyi gazd. egylethez tétetnek át.—

Ezen tervezeti javaslat, mint ilyen, a vándorgyűlésnek benyújtandó és a napi rend első tárgyaúl kitzendő.

9. Az igazgató választmány a következő indítványt terjeszti be: Tekintve azt, hogy a kedvező sikerrel megindított vándorgyűlés csak akkor fogja legszebb gyümölcseit termelni, ha évről évre váltakozva az egylet központját országunk minden vidékével lassan-lassan összeköttetésbe hozza,

tekintve azt, hogy t. kuküllőmegeyi testvéregyletünk magára vállalván a tárlat rendezését, az 1872-ik évi második vándorgyűlést a legszívélyesebben székhelyére D. Szent-Mártonba meghivta:

igazgató választmány részéről a legmelegebb pártfogással ajánlja a t. közgyűlésnek a szives meghívás elfogadását, a további teendők elintézését a két testvéregyletre bizzán,

— közgyűlés elfogadja a szives meghívást s a további teendők elintézését a két testvéregyletre bizza.

10. Az igazgató választmány a következő indítványt teszi: Tekintve, mily kívánatos volna egyletünkre nézve, ha az alapítványi kötvények mielőbb befizettetnének,

tekintve továbbá azt, hogy újabban 100 frtos alapítvány fejében 100 frtnyi névértékkel bíró urbéri papirt tényleg el is fogadtunk,

igazgató választmány azt az indítványt teszi: határozza el a t. közgyűlés, miszerint az alapítványokat még eddig be nem fizetett tagok szállíttassanak fel, hogy két év alatt (azaz: az 1874-ik évi közgyűlés napjáig) ezeket a kötelezett összegnek megfelelő névértékű urbéri papirokkal törlesszék. Oly alapítótól, ki ezen kedvezményt igénybe venni nem kívánja, az egylet természetesen az eredetileg felajánlott összegeknek teljes jelenlegi pénzértékét, illetőleg ennek kamatját fogja követelni,

— közgyűlés elhatározza, hogy az indítványozott kedvezményt a kijelölt két évi időtartamra nézve alapítóinak megadja.

11. Az igazgató választmány a következő indítványt terjeszti be:

tekintve azt, hogy az évkönyveknek 1867-ben történt megszüntetése óta az egylet központja s annak tagjai közt minden bensőbb kapocs is megszűnt,

tekintve, hogy egyletünk főfeladatául kell tekinteni a szakbeli felvilágosodást minél inkább terjeszteni,

tekintve végre azt, hogy a Nmlgú. Ministerium kegyes ségélyezésénél és a jövedelmező hirdetéseknel fogva az „Erdélyi gazda“ tagsági példányainak ingyen küldése nem is fog anyagi veszteséggel jární

igazgató választmányunk ennél fogva azon indítványt teszi, szíveskedjék a t. közgyűlés kimondani, illetőleg utólagosan jóváhagyni, miszerint az „Erdélyi gazda“ folyó évi január 1-től fogva minden tiszteletbeli alapító s évdíjas tagnak ingyen megküldessék,

— közgyűlés elhatározza, hogy „Erdélyi gazda“ cz. lapját tiszteletbeli, alapító s évdíjas tagjainak mindaddig díjtalanul megküldi, míg az egylet vagyoni állapota ezen kedvezmény fentartását lehetővé teszi.

12. Az igazg. választmány a következő indítványt terjeszti be: tekintve azon körülményt, mily jövedelmező befektetést ígér jelenleg—Kolozsvár lakviszonyait ismerve—egy házvételre fordított tőke,

tekintve továbbá azt, mily kellemetlen és káros az egyletre nézve a netáni többszöri hurezolkodás, mint minő az utóbbi években is előfordult,

tekintve, hogy aránylag magas ár mellett sem lehet sokszor oly egyleti szállást kapni, mely az igényeknek megfelelő, kivált egy külön olvasó s könyvtári terem élvezetét nyújthatná a helyt lakó s vidékről beránduló tagoknak:

Mindezeknél fogva igazgató választmány azt az indítványt teszi, szíveskedjék a t. közgyűlés a házvétel szükségességét elvben kimondani s választmányt egyszersmind felhatalmazni, hogy számba véve az egylet tőkepénzerejét, hova-tovább egy netán kínálkozó kedvező alkalmat fölhasználva, személyes felelősség terhe alatt a házvételt eszközölhesse,

— közgyűlés az életre való indítványt örömmel üdvözölve, annak alkalmoszerű foganatosítását személyes felelősség terhe alatt a választmányra bizza.

13. Az igazgató választmány a következő indítványt terjeszti be:

Tekintve azon érdekközösséget, mely a birodalom mindkét felének gazdait összeköti s mely főképpen csakis a birodalom kedvezőtlen linguisticus viszonyai miatt nem találhat egy birodalmi gazdasági vándorgyűlésben összkifejezésre,

tekintve azon előnyt, mely e gyűlés képviseleti meglátogatásából reánk háromolhat,

tekintve azon valószínű esetet, hogy a német gazdák néhány nappal később tartandó müncheni vándorgyűlése is Linzből könnyen meglátogatható lesz,

tekintve továbbá, a velünk régóta testvéries viszonyban élő f. ausztriai gazd. egylet szives és előzékeny meghívását:

választmány indítványozza, hogy a t. közgyűlés a f. évi Septemberben tartandó linzi s eshetőleg a müncheni vándorgyűlésen is képviselteséről gondoskodni sziveskedjék,

— közgyűlés az indítványt elfogadva, választmányt felhatalmazza, hogy megfelelő képviselteséről gondoskodjék.

14. Az igazg. választmány a következő indítványt terjeszti be:

A Nmlgú. földmivelési, ipar és kereskedelmi m. kir. Ministerium múlt ősszel felszólítván egyletünket, nem volna-e ellenvetése, ha a k. — monostori m. kir. gazdasági tanintézetnél megürült tanszéket Gamauf Vilmos titkárral tölti be, másrészt maga titkár is ezen engedély megadásáért folyamodván,—igazgató választmány mindenek előtt constatálva, hogy ez ügyben alapszabályainak 27. § értelmében csak ideiglenes és feltételes határozatot hozhat,

tekintve azonban, hogy a fenntnevezett tanszékkel csak 5, hetenkénti elméleti s havonként 1—2 gyakorlati órának megtartása van összekötve,

tekintve, hogy mind a Nmlgú. Ministerium mind az intézeti igazgatóság beleegyezett választmány azon megszorító ki kötésébe, miszerint titkára semmi egyéb igényt nem tart, mint minő a r. k. tanszék elfoglalásával természet szerint jár,

tekintve továbbá, hogy a tárgy rokon irányánál fogva abból közvetve egyletünk is hasznot húzhat, ha titkár e fontos szak kötelességszerű tanulmányozásával foglalkozik:—

választmány pártolólág terjeszti a Nmlgú. Ministerium átiratát és a titkár kérvényét a t. közgyűlés elé azon megjegyzéssel, hogy fent idézett 27. § értelmében ez engedélyt, ha a kettős hivatal viselése folytán az egylet ügyi hátramarádást szenvednének, rögtön megvonni szintén a választmány, illetőleg a közgyűlés jogában áll:

— közgyűlés az igazgató választmány eljárását helyeselve, annak megszorító kikötését teljes érvényben fenntartva, az alapszabályok 27-ik § értelmében titkárnak engedélyt ad, hogy az állattenyésztési tanszékek r. k. tanszékét továbbra is elfoglalhassa.

15. Az igazgató választmány a következő indítványt terjeszti be:

Dugaszi Albert, egyleti kertész, indokolt kérvényben előadva, hogy a jelen piaci viszonyok közt 400 frtnyi fizetéssel illően ki nem jöhet,

választmány mindenek előtt constatálva, hogy alapszabályaink értelmében fizetésfelemelésekre jogosítva nincs, másrészt pedig a kertnek czélba vett átbocsátását tekintve,

a t. közgyűlés elé azon indítvánnyal járul, miszerint a m. kormánytól várandó döntő válaszig a fizetésfelemelés ügye függőben hagyassék,

Melléklet az „Erdélyi Gazda“ 9-ik számához, 1872.

— miután közgyűlés az igazgató választmányának 72. j. k. sz. a. beterjesztett indítványát el nem fogadta, jelen kérvényt azon utasítással származtatja a választmányhoz vissza, miszerint annak jogosultságát vizsgálva, eshetőleg „drágasági pótlék“ cím alatt bizonyos százaléknál fizetésjavítást utalványozzon.

16. Szentgyörgyi József tagtárs indítványozza, hogy oltszemi református lelkész, tiszt. Kiss János ur a méhészet terén szerzett bokros érdemeinek némi elismerésül az erdélyi gazd. egyesület tiszteletbeli tagjává választassék,

— közgyűlés a lelkes indítványt örömmel fogadván, az illető okmány kiállításával igazgató választmányát bizza meg.

17. Honvéd dandárorvos, M. Dr. Lészay László úr az erdélyi gazdasági egyesület részvényes tagjául jelentetvén be,

— örvendetes tudomásul szolgál.

18. Elnök jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Kodolányi Antal és Szabó Samu tagtársakat kérvén fel és a jelenlevő tagoknak szíves buzgóságukért-köszönetét nyilvánítva,

— a közgyűlést bezárta.

A vetések állása.

A földmivelés, ipar és kereskedelmi m. k. miniszteriumhoz a f. év május hó 1-én kibocsátott ezen lapban is közölt felszólítás következtében a termények april havi állásáról a mai napig az ország különböző részeiből 843 tudósítás érkezett, melyek összeállítván, az eredmény az érdekelt közönség tájékozása végett oly megjegyzéssel hozatik köztudomásra, hogy a mennyiben ezen jelentések eredménye az azóta beállott időjárás folytán megváltozott volna, az iránt a f. é. július hóban az aratási kilátásokat tárgyzató általános kimutatás fog tájékoztatást adni.

Az eredmény az eddigi befolyt adatok szerint következő:

1. Az őszi buza vetések.

A) A dunáninneni kerületben jó 52, közép 73, rosz 13 jelentés szerint.

B) Dunántuli kerületben jó 42, közép 68, rosz 9 jel. szer.

C) Tiszáninneni ker. jó 39, közép 83, rosz 27 jel. szer.

D) Tiszántuli ker. jó 47, közép 133, rosz 44 jel. szer.

E) A királyhágóntuli részekben jó 63, közép 91, rosz 19 jel. szer.

Az egész országban: jó 243, közép 448, rosz 112 jel. szer.

II. Az őszi rozs vetések.

A) Dunáninneni kerületben j. 33, k. 80, r. 30. jel. szer.

B) Dunántuli kerületben j. 12, k. 80, r. 26 jel. szer.

C) Tiszáninneni kerület: j. 10, k. 67, r. 98 jel. szer.

D) Tiszántuli ker.: j. 16, k. 69, r. 95 jel. szer.

E) Királyhágón tuli részekb. j. 39, k. 44, r. 81 jel. szer.

Az egész országban: j. 110, k. 338, r. 330 jel. szer.

III. Őszi kétszeres vetések.

A) Dunáninneni kerül. jó 14, közép 48, rosz 8 jel. szer.

B) Dunántuli ker. j. 6, k. 35, r. 6 jel. szer.

C) Tiszáninneni ker. j. 3, k. 61, r. 25 jel. szer.

D) Tiszántuli ker. j. 16, k. 67, r. 48 jel. szer.

E) Királyhágón tul. j. 71, k. 27, r. 9 jel. szer.

Az egész országban: j. 109, k. 218, r. 96 jel. szer.

IV. Repcze vetések:

A) Dunáninneni ker. j. 15, k. 21, r. 15 jel. szer.

B) Dunántuli ker. j. 12, k. 39, r. 29 jel. szer.

C) Tiszáninneni ker. j. 15, k. 39, r. 26 jel. szer.

D) Tiszántuli ker. j. 28, k. 54, r. 56 jel. szer.

E) Királyhágón tul. jó 9; közép 26, rosz 14 jelentés szerint.

Az egész országban; j. 79, k. 167, r. 140 jelentés szerint.

Az őszi vetések állása általában az egész országban: j. 541, k. 1171, r. 678 j. sz.

V. Tavasz buza vetések.

A) Dunáninneni ker. J. 24, k. 31, r. 1 j. sz.

B) Dunántuli ker. J. 26, k. 52, r. 2, j. sz.

C) Tiszáninneni ker. J. 28, k. 41, r. 11, jel. szer.

D) Tiszántuli ker. J. 75, k. 91, r. 25, jel. szerint.

E) Királyhágón tul. J. 30, k. 41, r. 23, jel. szer.

Az egész országban J. 183, k. 229, r. 62, jel. szer.

VI. Tavasz árpa vetések.

A) Dunáninneni ker. J. 83, k. 49, r. 2, jel. szerint.

B) Dunántuli ker. J. 98, k. 21, r. 0, jel. szerint.

C) Tiszáninneni ker. J. 51, k. 64, r. 12, jel. szerint.

D) Tiszántuli ker. J. 99, k. 89, r. 21, jel. szerint.

E) Királyhágóntul. J. 22, k. 22, r. 2, jel. szerint.

Az egész országban: jó 363, közép 255, rosz 43 jel. szer.

VII. Tavasz zab vetések.

A) Dunáninneni kerület: j. 76, k. 54, r. 2, jel. szer.

B) Dunántuli kerület: j. 91, k. 27, r. 0, jel. szer.

C) Tiszáninneni kerület: j. 52, k. 59, r. 12, jel. szer.

D) Tiszántuli kerület: j. 107, k. 89, r. 19, jel. szer.

E) Királyhágóntul: j. 65, k. 58, r. 22, jel. szer.

Az egész országban: j. 391, k. 287, r. 55, jel. szer.

Tavaszi vetések általában az egész országban j. 937, k. 771, r. 160 jel. szer.

VIII. Természetes rétek.

A) Dunáninneni kerület j. 87, k. 33, r. 11, jel. szer.

B) Dunántuli kerület: j. 71, k. 50, r. 8, jel. szer.

C) Tiszáninneni kerület: j. 86, k. 45, r. 7, jel. szer.

D) Tiszántuli kerület: j. 106, k. 66, r. 36, jel. szer.

E) Királyhágóntul: j. 94, k. 59, r. 16, jel. szer.

Az egész országban: jó 444, közép 253, rosz 78 jel. szer.

IX. Mesterséges rétek.

A) Dunáninneni kerület: j. 66, k. 21, r. 5, jel. szer.

B) Dunántuli kerület: j. 74, k. 18, r. 3, jel. szer.

C) Tiszáninneni kerület: j. 77, k. 32, r. 6, jel. szer.

D) Tiszántuli kerület: j. 92, k. 41, r. 15, jel. szer.

E) Királyhágóntul: j. 62, k. 16, r. jel. szer.

Az egész országban: j. 371, k. 128, r. 33, jel. szer.

estve 8 óra után zivataros felhők erős dörgéssel városunk felett délről északnak vonultak. 14-én reggel és estve borult, déltájt borongó, délután 5 ó. zivatar dörgéssel és kevés esővel érkezett. 15-én reggel derült, délben borongó, estve borult. 16-án reggel és estve borongó, délben délnyugoti széllel borult. 18-án reggel derült, azután borongó, délután délnyugotról dörgéssel kevés eső jött. 18-án reggel derült, aztán délnyugoti széllel borongó a napi közép légmérséklete: 21.0 C. foknyi vala. 19-én borongó napon a légmérséklet 1 fokkal növekedett. 20-án derült napon a napi közép meleg: 23.7 C. fokot tett. 21-én és 22-én borongó napokon a hőség már reggel: 25, délután: 33.5, sőt még estve is 25 C. foknyi vala. 23 és 24-én borongó napokon a hőség 2 fokkal alább szállott. 25-én borongó, reggel 7 órakor a hőmérő: 23.7 C. foknyi meleget mutatott.

A javított légsúlymérő állása 1—10-ig csökkent: 738.60—722.45 p. mm. 10—15-ig emelkedett: 731.07 mm. 16 és 17-én 5 mm-el csökkent, mire 24-ig újra emelkedett. 24-én 2 mm-el csökkent, 25-én a rendes állása alá 2 millimeterrel csökkent: 727.73 p. mm.

Piaczi árak.

Kolozsvártt, 1872. év május 30-iki hetivásár árjegyzéke nagy vékával. Tiszta búza 3 frt 15 kr, elegy búza 2 fr 50 kr. Rozs 2 fr 25 kr. Árpa 1 fr 40 kr. Zab 90 kr. Törökbuza 2 fr 40 kr. Pityóka 1 fr 30 kr. Marhas fnt 25 kr. Sertés hus fnt 28 kr, egy bárány czimer 80 kr. Borju hus 22 kr, egy kupa hájzsir 1 fr 10 kr, egy pár csirke 80 kr, egy pár pipe 1 fr 50 kr, 5-dr tojás 10 kr,

egy hosszú öl tűzifa 24 fr. Rövid 14 fr, Berki fa 11 fr. Ezer zsendely 5 fr, egy szekér fa a piacon 6 fr, egy pár fenyő-fagerenda 3 fr.

TARTALOM: Szerény észrevételek a gazd. póttanfolyamokról. — A harmat. — Méhész naptár. VI Junius. — Társalgó: — Közyülési jegyzőkönyv. — A vetések állása. — Levelezés. — Könyvismertetés. — Egyveleg. — Időjárás. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Felelős szerkesztő: **GAMAUF VILMOS.**

Hirdetések.

(9)

(1—3)

KERESTETIK

egy 3—500 holdnyi birtok Szent Mihály vagy Szent György napkor **haszonbérbe átveendő.** Szives ajánlatokra bővebb felvilágosítással szolgál

a szerkesztőség.

(1)

(3—*)

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt.

JELENTÉS és FELHIVÁS.

Van szerencsénk a t. gazda-közönség tudomására hozni, hogy folyó évi jég díj-szabályzatunkat kibocsátók s az ez idei **jég-üzletet** megnyitottuk.

Felhívjuk ehhez képest a t. közönséget folyó évi jég-biztosításait társaságunknál tenni meg.

A Victoria előnyei: mint

olesódíjak; káresetén azonnali intézkedés és fizetés; a kárbecslési költségeknek egészen a társaság által hordozása;

a biztosításoknak váltóra megtétele; az egyedül a Victoria által gyakorolt társas és községi biztosítás; a jég-üzletnek a tüzzel annyiban összekapcsolása, a mennyiben együttesen feladott új tűz-biztosítások díj leengedésben részesülnek sat.; — az erdélyi közönség előtt országszerte ismeretesek, s bővebb ajánlgatást nem igényelnek. Azért itt csak annyi legyen különösen kiemelve, hogy az idejéig jégbiztosítási díjak, daczára a tavalyi tömeges és országos jégveréseknek, lejjebb szállítottak, hogy a megállapított díjak 10-%a leengedtetik, és hogy

a VICTORIA az, mely évek óta már Erdélyben a legtöbb jégkárt fizeti, s nevezetesen tavaly többet fizetett, mint az Erdélyben működő kilencz biztosító társaság összesen.

Közelebbi tájékozással, egyéb kedvezmények iránti felvilágosítással szolgálnak a vidéki ügynökségek, felügyelők és helyben

A „VICTORIA” biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt, (fötér 26/278 sz. a.)